

Nr 191.

Av herr **Björnberg**, *angående centralisering av fattigvården.*

Under sedare tid, som dessbättre kännetecknas av en allt bättre ordnad fattigvård, framstår, till och med med större styrka än tidigare, det olämpliga i, och i många fall den orättvisa som den nu gällande författningen innebär.

Vad jag här klandrar och förordar rättelse i gäller fattigvårdskostnadernas uppdelning på denna oerhörda mängd fattigvårdssamhällen. Det ständiga inbördes krig mellan skilda kommuner, som oavlätligen pågår med syfte att komma ifrån skyldigheten att taga vård om fattiga och sjuka hjälpbehövande människor, är lika litet praktiskt som uppbyggligt i ett ordnat samhälle. Ingen kan väl påstå, att i resultatet av dessa krig ligger någon rättvisa. Det är ett slumpens nyckfulla spel, och det värsta är, att spelet gäller fattiga människor — ibland små oskyldiga barn, ibland utslitna arbetare, som närmat sig 60-årsåldern. Mot sådana måste varje vaken kommunalman vara på vakt, nästan som mot pestsmittade, så att hemortsrätt med ty åtföljande krav på försörjning icke må vinnas inom eller av hans kommun. I samband därmed etableras de tusentals fattigvårdsprocesserna med deras oerhörda kostnader och besvär, som endast ökar det allmännas omkostnadskonto. Vad som avlyftes den ena, kanske ekonomiskt bärkraftiga kommunen, påföres en annan fattig och förut måhända till bristningsgränsen skattetyngd sådan.

Det som i sådana tvister om hemortsrätt och försörjningsplikt faller utslaget är ingalunda om vederbörande levat och verkat till övervägande del inom viss kommun utan om den hjälpbehövande råkat vara mantalskriven eller vistats under någon kortare men kritisk tid inom viss kommun. Under diskussion om dessa förhållanden ha exempel framdragits, som visa, hur rena tillfälligheter påbördat små fattiga kommuner fattigvårdskostnader, som fördubblat deras kommunalskatt. Flera fattigvårdsexperter hava uttalat sympatier för åtgärder i syfte att centralisera, om icke hela fattigvården så dock lägga kostnaderna för densamma på större enheter, såsom redan skett beträffande skolväsen, sjukvård, vägar m. m. På samma sätt som skollokaler nu tillhandahållas av kommunerna borde i enlighet med lagen om fattigvård av den 14 juni 1918 de enskilda eller gruppvis förenade kommunerna hålla lokaler men den huvudsakliga kostnaden bestridas av landstingsområdet eller av staten. Kunde därmed fattigvårdsprocesserna bortelimineras och fattiga människor tillerkännas hemortsrätt inte främst och avgörande inom ett visst litet område med snäva socken-

gränser utan i sitt län och sitt land, vore för visso mycket vunnet för både dem som åtnjuta och dem som giva samhällsvård.

I anslutning till det anförda föreslår jag,

att riksdagen måtte besluta det Kungl. Maj:t låter verkställa en skyndsam och allsidig utredning med syfte att centralisera fattigvården genom att låta kostnaderna för densamma bli enhetliga för större områden och sedan för riksdagen framlägga förslag i här antydd riktning.

Stockholm den 22 januari 1931.

Eric Björnberg.